

C/2024/1765

22.3.2024

P9_TA(2023)0326

Podjęcie rokowań w sprawie umowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wzmocnienia międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 14 września 2023 r. w sprawie podjęcia rokowań w sprawie umowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wzmocnienia międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych (2023/2772(RSP))

(C/2024/1765)

Parlament Europejski,

- uwzględniając zalecenie Komisji z dnia 14 czerwca 2023 r. dotyczące decyzji Rady upoważniającej do podjęcia rokowań w sprawie umowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wzmocnienia międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych (COM(2023)0327),
- uwzględniając wspólne oświadczenie prezydenta USA Joe Bidena i przewodniczącej Komisji Ursuli von der Leyen z dnia 10 marca 2023 r.,
- uwzględniając amerykańską ustawę o obniżeniu inflacji (IRA) z 2022 r.,
- uwzględniając wspólne amerykańsko-unijne oświadczenie wydane po posiedzeniu Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii z dnia 31 maja 2023 r.;
- uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie podjęcia rokowań w sprawie umowy ze Stanami Zjednoczonymi Ameryki w sprawie wzmocnienia międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych (O-000037/2023 – B9-0027/2023),
- uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- uwzględniając projekt rezolucji Komisji Handlu Międzynarodowego,
- A. mając na uwadze, że UE i USA łączy wspólny system wartości i że wspólnym podstawowym interesem obu stron jest kształtowanie środowiska międzynarodowego, które wzmacnia wielostronność i wartości demokratyczne, broni praw człowieka, stoi na straży prawa międzynarodowego i promuje międzynarodowy porządek oparty na zasadach oraz zrównoważony rozwój na całym świecie;
- B. mając na uwadze, że USA są członkiem założycielem Światowej Organizacji Handlu (WTO) i od dziesięcioleci zdecydowanie opowiadają się za wielostronnym porządkiem świata opartym na zasadach;
- C. mając na uwadze, że UE i USA rozpoczęły niedawno dialog na temat zachęt do korzystania z czystej energii ukierunkowany na ewentualne zmiany zasad dotyczących zielonych dotacji, które obie strony mogłyby zaproponować na szczeblu WTO; mając na uwadze, że w ramach Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii uruchomiły również transatlantycką inicjatywę na rzecz zrównoważonego handlu, aby zwiększyć potencjał rynku transatlantyckiego jako katalizatora dekarbonizacji i transformacji ekologicznej;
- D. mając na uwadze, że globalny wyścig o kształtowanie przyszłości produkcji czystych technologii energetycznych nabiera tempa, na co wpływ mają m.in. interwencje publiczne;
- E. mając na uwadze, że cel, jakim jest promowanie czystej produkcji i innowacji w dziedzinie czystych technologii oraz intensyfikacja działań na rzecz klimatu, powinien zachęcać do produkcji czystych technologii w UE, a jednocześnie wzmacniać odporność międzynarodowych łańcuchów dostaw we współpracy z wiarygodnymi partnerami i ograniczać niepożądane strategiczne zależności;
- F. mając na uwadze, że wielostronna struktura współpracy w zakresie surowców krytycznych mogłaby przynieść korzyści gospodarcze i społeczne w dziedzinie wydobycia surowców krytycznych i obejmować skuteczne zabezpieczenia, które zmniejszą wpływ na różnorodność biologiczną i ekosystemy w istniejących globalnych granicach;
- G. mając na uwadze, że chociaż IRA stanowi największą pojedynczą inwestycję w klimat i czystą energię w historii USA, zawiera przepisy, które są dyskryminujące i zagrażają równym warunkom działania; mając w szczególności na uwadze, że IRA uniemożliwia eksporterom z UE korzystanie z ulg podatkowych lub subsydiów przyznawanych w ramach programu, w tym eksporterom pojazdów o napędzie akumulatorowym lub zasilanych ogniwami paliwowymi;

- H. mając na uwadze, że UE i USA nie zawarły umowy o wolnym handlu;
- I. mając na uwadze, że przyjęcie umowy w sprawie minerałów krytycznych jest uzasadnione, aby przyznać UE status równoważny partnerom USA objętym umową o wolnym handlu w odniesieniu do zapisanej w IRA ulgi związanej z czystymi pojazdami;
- J. mając na uwadze, że ciągle włączanie Parlamentu Europejskiego aż do przyjęcia mandatu negocjacyjnego zagwarantowałyby solidniejszy i legitymizowany demokratycznie proces;
1. z zadowoleniem przyjmuje współpracę Komisji z administracją USA na najwyższym szczeblu i wzywa strony do znalezienia rozwiązań w celu zrehabilitowania dyskryminujących przepisów zawartych w IRA, które mają wpływ na unijne podmioty prowadzące eksport na rynek USA i zagrażają równym warunkom działania;
 2. z zadowoleniem przyjmuje podjęcie rokowań w sprawie umowy z USA w sprawie wzmocnienia międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych w zakresie, w jakim rokowania te pozwolą osiągnąć zrównoważony wynik zgodny z zasadami WTO i usprawnić współpracę korzystną dla obu stron;
 3. podkreśla, że w UE obowiązują jedne z najwyższych na świecie norm w odniesieniu do przepisów dotyczących klimatu i środowiska oraz że dzięki nim produkty z UE powinny zostać objęte korzyściami przewidzianymi w IRA; podkreśla, że w umowie należy również zagwarantować pełne poszanowanie dorobku prawnego UE w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju, że powinna być ona dostosowana do działań UE na rzecz wzmocnienia jej otwartej strategicznej autonomii oraz pozostawać bez uszczerbku dla niedawno przyjętych przepisów i aktualnie rozpatrywanych wniosków ustawodawczych, w tym rozporządzenia (UE) 2023/1542 w sprawie baterii i zużytych baterii ⁽¹⁾, aktu w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie ⁽²⁾ i aktu w sprawie surowców krytycznych ⁽³⁾;
 4. popiera współpracę transatlantycką, w tym za pośrednictwem forów międzynarodowych, w zakresie sprawiedliwej i sprzyjającej włączeniu społecznemu normalizacji w odniesieniu do oceny cyklu życia oraz wydobycia, etykietowania i recyklingu minerałów krytycznych w celu stworzenia zrównoważonych łańcuchów wartości i dostaw; z zadowoleniem przyjmuje uruchomienie transatlantyckiej inicjatywy na rzecz zrównoważonego handlu i oczekuje szybkiego wdrożenia jej programu prac; wzywa Komisję do bliskiej współpracy ze Stanami Zjednoczonymi w celu przeanalizowania pełnego potencjału Rady UE–USA ds. Handlu i Technologii, do ścisłej kolaboracji z innymi partnerami strategicznymi w celu promowania odpornych, zrównoważonych i wiarygodnych globalnych łańcuchów wartości materiałów krytycznych, a także do wykorzystania tej umowy jako okazji do tworzenia wartości dodanej w krajach, z których pochodzą te minerały krytyczne, i do współpracy z nimi, przy jednoczesnym ograniczeniu niepożądanych strategicznych zależności;
 5. popiera deklarowany cel umowy, jakim jest wzmocnienie międzynarodowych łańcuchów dostaw minerałów krytycznych, a tym samym zagwarantowanie wzajemnych zobowiązań w dziedzinie handlu, pracy i ochrony środowiska, a także propagowanie przyjęcia technologii akumulatorów pojazdów elektrycznych przez sformalizowanie wspólnego zobowiązania UE i USA do ułatwiania handlu i zmniejszania niepewności przedsięwzięciom;
 6. z zadowoleniem przyjmuje cel polegający na wypracowaniu wspólnego zrozumienia polityki i praktyk nierynkowych powodujących zakłócenia w dziedzinie minerałów krytycznych oraz opracowaniu skoordynowanych działań, w tym z innymi partnerami strategicznymi, aby wspierać dywersyfikację łańcucha dostaw oraz zmniejszyć podatność na zagrożenia i niepożądane strategiczne zależności;
 7. podkreśla, że umowa powinna również zagwarantować jasność w odniesieniu do odpowiednich definicji, i wzywa obie strony do uzgodnienia wszystkich minerałów wymienionych w IRA, które mają być objęte umową, oraz do określenia wykazu sektorów związanych z minerałami krytycznymi, które są przedmiotem tej umowy;
 8. apeluje, aby umowa obejmowała również minerały krytyczne uzyskiwane w procesie recyklingu; wyraża zadowolenie, że w projekcie wytycznych negocjacyjnych zawarto odniesienie do potrzeby promowania obiegu zamkniętego, ale ubolewa, że w wytycznych nie stwierdzono wyraźnie, że w zakres negocjacji wchodzi surowce wtórne;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/1542 z dnia 12 lipca 2023 r. w sprawie baterii i zużytych baterii, zmieniające dyrektywę 2008/98/WE i rozporządzenie (UE) 2019/1020 oraz uchylające dyrektywę 2006/66/WE (Dz.U. L 191 z 28.7.2023, s. 1).

⁽²⁾ Wniosek Komisji z dnia 16 marca 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia ram środków na rzecz wzmocnienia europejskiego ekosystemu produkcji produktów technologii neutralnych emisyjnie (akt w sprawie przemysłu neutralnego emisyjnie) (COM(2023)0161).

⁽³⁾ Wniosek Komisji z dnia 16 marca 2023 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego ramy na potrzeby zapewnienia bezpiecznych i zrównoważonych dostaw surowców krytycznych oraz zmieniającego rozporządzenia (UE) nr 168/2013, (UE) 2018/858, (UE) 2018/1724 i (UE) 2019/1020 (COM(2023)0160).

9. z zadowoleniem przyjmuje wyrażone w wytycznych negocjacyjnych ambicje w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i przepisów dotyczących pracy oraz odniesienie do podstawowych zasad i praw w pracy określonych przez Międzynarodową Organizację Pracy; podkreśla, że w umowie należy również zagwarantować pełne poszanowanie podejścia UE do handlu i zrównoważonego rozwoju oraz że powinna ona pozostawać bez uszczerbku dla niedawno przyjętych przepisów i aktualnie rozpatrywanych wniosków ustawodawczych, w tym wniosku dotyczącego rozporządzenia w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym⁽⁴⁾;
10. podkreśla, że należy uwzględnić mechanizm zapewniania przejrzystości służący wzajemnej wymianie informacji na temat wsparcia publicznego udzielanego sektorowi minerałów krytycznych, a także system wczesnego ostrzegania o zakłóceniach w łańcuchu dostaw minerałów krytycznych;
11. wzywa Komisję, aby kontynuowała ocenę możliwego wpływu IRA na przemysł europejski i jego konkurencyjność, w tym zakłóceń w handlu i inwestycjach, z uwzględnieniem obecnych wyzwań dla łańcuchów dostaw oraz wysokich kosztów energii, transportu i surowców, a także aby nadal prowadziła dialog ze Stanami Zjednoczonymi na temat sposobów rozwiązania tych kwestii;
12. apeluje do Komisji, aby najpóźniej dwa lata po ratyfikacji przeprowadziła ocenę ex post skutków tej umowy oraz przeanalizowała, w jakim stopniu osiąga ona wyznaczone cele;
13. odnotowuje ambitny harmonogram zakończenia negocjacji ze Stanami Zjednoczonymi; przypomina w tym kontekście o potrzebie natychmiastowego i pełnego zaangażowania Parlamentu oraz przekazywania mu informacji na każdym etapie negocjacji, aby zagwarantować kontrolę demokratyczną; przypomina, że każda formalna umowa będąca wynikiem takich negocjacji będzie wymagała zgody Parlamentu; podkreśla, że potrzeba szybkiego znalezienia rozwiązania nie powinna szkodzić ambicjom;
14. apeluje do Komisji, aby przekazała rządowi Stanów Zjednoczonych, że umowę w sprawie minerałów krytycznych należy traktować jedynie jako jeden z pierwszych kroków w kierunku rozwiązania wszystkich obaw UE dotyczących zarówno IRA – bez uszczerbku dla ewentualnych działań na szczeblu WTO – jak i, w szerszym ujęciu, utrzymujących się napięć handlowych w stosunkach UE–USA; wzywa Komisję do dalszej współpracy z rządem USA w celu rozwiązania pozostałych nierozstrzygniętych kwestii;
15. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, Biuru przedstawiciela handlowego USA i Kongresowi USA.

⁽⁴⁾ Wniosek Komisji z dnia 14 września 2022 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zakazu produktów wytwarzanych z wykorzystaniem pracy przymusowej na rynku unijnym (COM(2022)0453).